

Размер капитала, авансированного в производственную деятельность организации, может быть определен на основе годовой бухгалтерской отчетности на моменты ее составления (начало и конец года), а затем на основе этих данных в среднем за год. Для определения размера капитала на начало и конец отчетного периода необходимо суммировать денежное выражение остаточной стоимости собственных и арендованных орудий труда (основных средств и нематериальных активов) (стр.11310,11110, 52830 бухгалтерской отчетности), предварительно исключив денежное выражение остаточной стоимости собственных орудий труда, переданных в аренду (стр. 52800), и на консервацию (стр.52850), добавив капитал в форме: запасов предметов труда (стр. 12110), авансов на запасы и погашение задолженности за них (стр.12313 и 12323), а также капитал в обороте – денежное выражение стоимости незавершенного производства (стр. 12130 и 12120), расходов будущих периодов (стр.12160), готовой продукции (стр.12140), изделий отгруженных (выполненных работ и оказанных услуг) (стр.12150), денег (стр.12500).

Однако, при всей значимости характеристики размера капитала на момент довольно большое значение имеет оценка его размера в среднем за период. Для такой оценки рекомендуется использовать результаты расчетов размера капитала, авансированного в производство на момент в качестве уровней моментного ряда динамики с равными интервалами, позволяющих определять средние размеры показателей за год.

УДК 349.6

ЩОДО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗАПОБІГАННЯ НЕГАТИВНОГО ВПЛИВУ НА ДОВКІЛЛЯ ОБ'ЄКТІВ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Гайворонська Т.М., к.ю.н, доцент(УкрДАЗТ)

Державне регулювання інноваційної діяльності здійснюється шляхом визначення інноваційної діяльності як необхідної складової інвестиційної і регулюється нормативними актами різної юридичної сили: ГК і ЦК України, законами України «Про інноваційну діяльність», «Про інвестиційну діяльність», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про наукову і науково-технічну експертизу, «Про спеціальний режим інвестиційної та інноваційної діяльності технологічних парків» та ін. міжнародно-правовими і підзаконними нормативними актами.

Легальне визначення інноваційної діяльності у сфері господарювання дається в ГК України, як: «діяльність учасників господарських відносин, що здійснюється на основі реалізації інвестицій з метою виконання довгострокових науково-технічних програм з тривалими строками окупності витрат і впровадження нових науково-технічних досягнень у виробництво та інші сфери суспільного життя» (ст. 325).

Основною правовою формою реалізації інвестицій у сфері інноваційної діяльності є договори на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт (договори підрядного типу) або договори на створення і передачу науково-технічної продукції.

Щодо правової регламентації відносин з приводу цих договорів, то договори на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт викладені в главі 62 ЦК України; ст. 331 ГК України регламентує поняття та зміст договору на створення і передачу науково-технічної продукції, який використовується для виконання інноваційних розробок на замовлення суб'єкта інноваційної діяльності з кінцевою метою їх наступної реалізації.

За договором на створення і передачу науково-технічної продукції одна сторона (виконавець) зобов'язується виконати зумовлені завданням другої сторони (замовника) науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (далі – НДДКР), а замовник зобов'язується прийняти виконані роботи (продукцію) і оплатити їх.

Форма договору на проведення НДДКР є письмовою із зазначенням таких істотних умов: предмет договору та його зміст; строк виконання робіт; прийняття та оплата робіт; відповідальність сторін; конфіденційність відомостей про договір тощо.

За договором на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт підрядник (виконавець) зобов'язується провести за завданням замовника наукові дослідження, розробити зразок нового виробу та конструкторську документацію на нього, нову технологію тощо, а замовник зобов'язується прийняти виконану роботу та оплатити її. Договір може охоплювати весь цикл наукових досліджень, розроблення та виготовлення наукових досліджень, розроблення та виготовлення зразків або його окремі етапи (ст. 892 ЦК). Фактично договір на виконання НД або ДКТР включає два тісно пов'язаних між собою договори: договір на виконання науково-дослідних робіт і договір на виконання дослідно-конструкторських та технологічних робіт.

Договір на виконання НД або ДКТР є двостороннім. Права та обов'язки сторін становлять зміст договору. Проаналізувавши

обов'язки замовника за договором на виконання НД або ДКТР закріплені у ст. 898 ЦК, та обов'язки виконавця відповідно до ст. 897 ЦК на виконання НД або ДКТР,

був зроблений теоретичний порівняльно-правовий аналіз зі змістом договору на створення і передачу науково-технічної продукції (ст. 331 ГК).

Постає питання про те як бути з тим, що законодавством встановлені обмеження шляхом заборони інвестування в об'єкти створення і використання яких не відповідає вимогам санітарно-гігієнічних, радіаційних, екологічних, архітектурних та інших норм, встановлених законодавством України, а також порушує права та інтереси громадян, юридичних осіб і держави, що охороняються законом (ч. 2 ст.4 Закону України «Про інвестиційну діяльність») і ст. 327 ГК України передбачає, що інноваційна діяльність здійснюється з метою поліпшення соціального і екологічного становища.

Оскільки вищезазначені роботи становлять екологічну зацікавленість, а результати підлягають правовій охороні, сторони повинні включати до договорів екологічні умови.

УДК 658.64:656.2

НЕОБХОДИМОСТЬ РАЗВИТИЯ МЕЖДУНАРОДНОЙ ТОРГОВЛИ ТРАНСПОРТНЫМИ УСЛУГАМИ

Гненний Н.В., к.э.н., доцент (ДНУЖТ)

Главное условие экономического роста Украины - уменьшение сырьевой составляющей в структуре отечественной экономики. В современных условиях интернационализации и глобализации государство должно создать многостороннюю систему поддержки экспорта, не только высокотехнологичных отраслей, имеющих хорошие перспективы на внешних рынках, но и экспорта транспортных услуг.

До недавнего времени было принято считать, что международная торговля услугами является зависимой отраслью мировой экономики, услуги воспринимались в качестве производных, сопутствующих международной торговле товарами. Современные доктрины интернационализации и глобализации экономики вынудили признать, что международная торговля услугами не только сопутствует, но и инициирует международную торговлю товарами, выводит ее на качественно новый уровень.

Сегодня темпы расширения международной торговли услугами опережают темпы развития международной торговли

товарами. Услуги превратились в самостоятельный предмет международной торговли, уже сегодня многие страны мира взяли курс на экспорт услуг, отдавая им роль основного поставщика в доходную часть государственного бюджета.

Международная торговля транспортными услугами является неотъемлемой и важнейшей частью международной торговли услугами. Сама внешняя торговля неразрывно связана с деятельностью международного транспорта. При этом опережающие темпы становления и развития международных транспортных систем часто стимулируют развитие отдельных регионов и стран в целом.

Во многих странах мира экспорт транспортных услуг считается одним из важнейших экспортных отраслей национальной экономики. Либерия, Панама, Мальта, Кипр, Гибралтар, Багамские острова и др. процветают за счет продажи преимущественных прав, связанных с регистрацией морских судов под «удобными» флагами. Страны Балтии, Центральной и Восточной Европы, среди которых следует выделить Польшу, Словакию, Венгрию, Литву, формируют от 20% до 35% своего ВВП за счет доходов от грузового железнодорожного транзита. Некоторые страны СНГ, такие как Беларусь и Казахстан, солидную часть доходов извлекают из международной перевозочной деятельности на железнодорожном транспорте.

Для более полного использования преимуществ географического положения страны, обеспечения возрастающих объемов внешнеторговой деятельности, укрепления роли Украины в мировой хозяйственной системе необходимо формирование и планомерное развитие украинских международных транспортных коридоров, как важных элементов создаваемой международной евроазиатской транспортной инфраструктуры. Следует выделить три основных условия развития международной торговли транспортными услугами:

- стимулом для грузоперевозок может стать увеличение доли участия украинских транспортных организаций в поставке отечественных экспортных грузов на мировые рынки;

- развитию транспортных услуг будет способствовать повышение доли украинских операторов в доставке импортных товаров и перевозках грузов третьих стран;

- стремительное развитие этого сектора рынка может обеспечить использование транзитного потенциала украинской транспортной системы.

Эти направления следует предусмотреть при формировании в будущем транспортной